Олена ГАСЬКЕВИЧ,

науковий працівник музею Юліуша Словацького

Нещодавно у музеї Юліуша Словацького відбулася презентація книги «Слово про Кременець». Цей збірник, виданий Кременецьким гуманітарно-педагогічним інститутом ім. Тараса Шевченка (відповідальний редактор – ректор А. М. Ломакович), став, без перебільшення, знаковим явищем у історіографії Волині. Книга – результат злагодженої праці великого творчого колективу, насамперед упорядників: Афанасія Ломаковича, Теодозія Присяжного, Гаврила Чернихівського, Олега Василишина, Тамари Сеніної; літературних редакторів: Теодозія Присяжного, якому й належить ідея проекту та Лілії Невядомської; художнього редактора Андрія Кіся; коректорів Людмили Ростківської, Аліни Шульган, Уляни Крук; Нелі Мацули, яка виконала комп'ютерну верстку.

У 460-сторінковому томі синтезовано різноманітні за жанром, стилем та часом написання твори, які об'єднує спільний герой. І герой цей – наш Кременець. Майже усі поезії та проза публікувалася раніше, але, ознайомлюючись із ними вибірково, читач може доторкнутися лише до фрагментів цілого. Збірник же дає поняття про розвиток літературних процесів у місті, їх рівні, різноманіття жанрів. Книга містить фольклорні, поетичні твори та уривки прозових, які наближають нам топографічні, соціальні та побутові реалії давнього Кременця. Оскільки культурне обличчя Міста творили представники різних національностей, поряд із українськими, тут уміщені твори російськомовних та польськомовних письменників. Усі вони дуже різняться за рівнем. Поряд із класиками літератури – місцеві аматори, що подекуди наївно, але щиро освідчуються у любові рідному місту. Звичайно, збірник охоплює далеко не всі твори, в яких йдеться про Кременець минулий і сучасний, їх підбір, почасти тенденційний, залежав від багатьох об'єктивних та суб'єктивних факторів: планованого об'єму сторінок, преференцій упорядників, та все ж усі ці твори, вдало доповнені репродукціями художніх робіт та документальними фотографіями, складаються у величезне мозаїчне панно, де чітко вимальовується образ Міста.{joomplucat:88 columns=4}

Те, що видання «Слово про Кременець» презентувалося у музеї Словацького – цілком логічно. Адже у збірнику представлені твори Великого Кременчанина – Юліуша Словацького, присвячені рідному місту. Це – фрагменти «Години роздумів» та «Якщо ти будеш у моїй країні...» в оригіналі та в перекладах різних авторів (Дмитра Павличка, Єви Нарубіної, Леоніда Вишеславського, Романа Ладики, Івана Гарасевича).

Презентація відбувалася у теплій, камерній, майже родинній атмосфері, що зазвичай притаманна нашому закладу. Директор музею Тамара Сеніна, яка вела презентацію, дала характеристику видання, особливо відмітила його відмінну якість, та вдалий дизайн, з любов'ю запроектований закоханим у Кременець Андрієм Кісем у ВП «Місіонер» (м. Жовква Львівської обл). Т. Сеніна зробила короткий історичний екскурс у минуле нашого міста, зупинившись на перебуванні тут Т. Шевченка, що знайшов свій відгук у книзі, на його враженнях, відгуках про засновника Кременецького ліцею Тадеуша Чацького. Твори випускників давнього ліцею окремим блоком увійшли до презентованої книги.

Оскільки на презентацію прибуло багато авторів, чиї імена фігурують у збірнику, присутні могли познайомитися з ними особисто. Особливого клімату зустрічі надав голос володаря Гран-прі першого фестивалю «Червона Рута», першого виконавця гімну України, кобзаря Василя Жданкіна, який розпочав творчу частину презентації своєю «Билиною про Крем'янець». Логічним продовженням історико-фольклорної тематики була проникнута козацькою героїкою легенда Неоніли Крем'янчанки, авторки відомої збірки «Орлине гніздо». Далі – поетичне слово В'ячеслава Майорова, Наталії Перескокової, Юрія та Романа Левандовських, Олега Домбровського, Ніни Казьмірук, Юлії Тарнобір, Тамари Сеніної переплiталося зі співом Василя Жданкіна та соліста районного будинку культури, в репертуарі якого – не одна пісня про Кременець на слова кременецьких поетів.

Автори щиро та довірливо ділилися з присутніми сокровенним. Науковий працівник музею Олена Гаськевич ознайомила із найвідомішими російсько- та польськомовними майстрами слова, що включені у презентоване видання. Про Кременець, як джерело свого натхнення захоплено говорили і майстри пензля – заслужений художник України Євген Удін (м.Тернопіль) та Богдан Романюк із Кременця. Частий гість музею, викладач педінституту, доцент Ольга Макаренко дала свою позитивну оцінку книги та зазначила доцільність її популяризації у навчальних закладах. Підводячи підсумок зустрічі, заступник голови Кременецької районної ради Валерій Левченко відмітив, що це унікальне видання, прекрасне як з точки зору рівня видавництва так і своєю наповненістю, варте широкого ознайомлення та популяризації серед кременчан та гостей міста.